

RTI, 06.01.1998, 1, 3

LIHULA VANIMA ASUSTUSE MUINSUSKAITSEALA PÕHIMÄÄRUSE, PIIRI JA KAITSEVÖÖNDI PIIRI KINNITAMINE

Vabariigi Valitsuse 23. detsembri 1997. a. määrus nr. 255

Muinsuskaitseaduse (RT I 1994, 24, 391; 1996, 49, 953; 86, 1538) paragrahvi 15 alusel ja kooskõlas paragrahvi 46 lõikega 3 Vabariigi Valitsus määrab:

Kinnitada «Lihula vanima asustuse muinsuskaitseala põhimäärus» (juurde lisatud) koos piiri ja kaitsevööndi piiri plaaniga*.

* Plaaniga saab tutvuda Muinsuskaitseinspeksioonis ja Lihula Linnavalitsuses.

Peaminister Mart SIIMANN
Kultuuriminister Jaak ALLIK
Riigisekretär Uno VEERING

Kinnitatud
Vabariigi Valitsuse 23. detsembri
1997. a. määrusega nr. 255

LIHULA VANIMA ASUSTUSE MUINSUSKAITSEALA PÕHIMÄÄRUS

Lihula linnuse varemed koos sellega külgneva muistse asustuse kultuurikihi ja suures osas meie päevini säilinud alevikeskuse hoonestusega moodustab Eestile olulise kultuuriväärtusega omanäolise terviku.

I. MÄÄRANG, EESMÄRK, PIIRID

1. Lihula vanima asustuse muinsuskaitseala (edaspidi -- muinsuskaitseala) hõlmab muistse asustuse kultuurikihi ala koos vanima asustuse säilinud fragmentide ja meie päevini suures osas säilinud ajaloolise alevikeskusega.

2. Muinsuskaitseala eesmärgiks on tagada kultuurikihis muistse asustuse ja inimtegevuse kohta leiduva teabe ja vanema asustuse säilinud fragmentide kaitse ning hilisema, kuni 1940. aastani väljakujunenud ajaloolise alevituumiku planeeringu, tänavatevõrgu, miljööliste ja maastikuliste iseärasuste, kõigi seal paiknevate kultuurilooliselt väärtuslike ehitiste ning neile omase keskkonna säilitamine, uurimine, korrastamine ja edasiarendamine.

3. Kaitse eesmärgil taotletakse muinsuskaitsealal:

1) muistse asustuse kultuurikihi järkjärgulist läbiuurimist ja selles avastatavate säilitamistväärvate konstruktsioonide või detailide eksponeerimist;

2) vanema asustuse säilinud ehitusosiste konserveerimist, restaureerimist ja eksponeerimist;

3) alevituumiku kuni 1940. aastani väljakujunenud osale iseloomuliku planeeringu, hoonestusstruktuuri, ehitustraditsioonide ja -materjalide, kujundusvõtete ning haljastustraditsioonide arvestamist olemasolevate ehitiste hooldamisel, remontimisel, saneerimisel ja restaureerimisel;

4) muinsuskaitsealale sobimatute funktsioonide järkjärgulist väljaviimist;

5) ehitusajalooliselt väärtuslike ehitiste fassaadide, interjööride, konstruktsioonide ja detailide uurimist, fikseerimist, säilitamist, taastamist ja eksponeerimist.

4. Muinsuskaitseala hõlmab piiskopilinnuse ala 40--60 m väljaspool endist veega täidetud vallikraavi, erinevas ulatuses hoonestust piki Tallinna maantee kagukülge kuni endise frantsiskaanide kloostri ning ala Penijõe ja Tallinna maantee nurgal vastavalt plaanile.

II. KITSENDUSED JA NÕUDED

5. Muinsuskaitsealal on ilma Muinsuskaitseinspeksiooni ja Lihula Linnavalitsuse igakordse loata keelatud:

- 1) ajalooliselt väljakujunenud tänavatevõrgu, ehitusjoone ja kruntide (kinnistute) piiride muutmine ning kruntimine;
- 2) ehitiste püstitamine;
- 3) ehitistele peale- ja juurdeehitamine, katusealuste väljaehitamine;
- 4) ehitiste lammutamine;
- 5) krundi maakasutuse sihtotstarbe muutmine.

6. Ehitamine, konserveerimine ja restaureerimine muinsuskaitsealal peab toimuma viisil ja materjalidega, mis arvestavad nii ehitise kui ka muinsuskaitseala arhitektuurilist ja ajaloolist väärtust.

7. Muinsuskaitsealale ehitamisega seotud projekteerimisele ning seal paiknevate ehitiste konserveerimise, restaureerimise ja remondi projekteerimisele peavad eelnema uuringud, mille mahu määrab Muinsuskaitseinspeksioon. Uuringute põhjal koostatakse muinsuskaitsealal eritingimused on projekteerimistingimuste kohustuslikuks lisaks. Uuringute programm ja eritingimused kooskõlastatakse Muinsuskaitseinspeksiooniga.

8. Muinsuskaitsealal võivad väliuuringuid teha ning seal paiknevate või sinna püstitavate ehitiste projekte koostada ainult vastavat litsentsi omavad isikud.

9. Muinsuskaitsealal ehitamisega seotud projektid ning seal paiknevate ehitiste konserveerimise, restaureerimise ja remondi projektid, samuti muinsuskaitsealal kavandatavate mullatööde projektid tuleb kooskõlastada Muinsuskaitseinspeksiooniga.

10. Muinsuskaitseala või selle osa detailplaneeringu lähtetingimuste lahutamatuks osaks on Muinsuskaitseinspeksiooniga kooskõlastatud muinsuskaitsealalised nõuded. Detailplaneering kooskõlastatakse Muinsuskaitseinspeksiooniga.

11. Muinsuskaitsealal paikneva ehitise konserveerimine, restaureerimine ja remont võib toimuda ainult projekti alusel ja erialaspetsialisti järelevalve all.

12. Muinsuskaitsealal paiknevat ehitist võib konserveerida, restaureerida ja remontida ainult vastavat litsentsi omav isik.

13. Kui ehitamise, konserveerimise, restaureerimise ja remondi käigus avastatakse inimtegevuse tagajärjel ladestunud arheoloogiline kultuurikiht, sealhulgas inimluud, või kultuuriväärtusega leid, on tööde teostaja kohustatud tööd seiskama, säilitama leiukoha muutumatu kujul ning viivitamatult informeerima Muinsuskaitseinspeksiooni ja Lihula Linnavalitsust.

III. KAITSEVÖÖND

14. Lihula vanima asustuse muinsuskaitsealaga külgneb kaitsevöönd, mis koosneb kaugvaatealast piiskopilinnuse ümber, mis piirneb Penijõega Tallinna-Virtsu maanteest vana Tallinna maanteeni, selle lõiguga Penijõest muinsuskaitseala piirini, muinsuskaitseala piiriga vana Tallinna maanteest kuni punktini 100 m loodetipust lõuna suunas, mõttelise joonega viimatinimetatud punktist kuni Tallinna-Virtsu maantee ja Penijõe tee ristmikuni ning Tallinna-Virtsu maanteega ristmikust Penijõeni vastavalt plaanile.

15. Kaitsevööndi eesmärk on vältida unikaalsete kaugvaadete varjamist piiskopilinnuse kompleksile kõrghaljastuse või ehitiste rajamisega kaitsevööndisse.

16. Käesoleva põhimääruse punktis 15 nimetatud eesmärgi tagamiseks tuleb kaitsevööndi või selle osa detailplaneeringud kooskõlastada Muinsuskaitseinspeksiooniga.

17. Muinsuskaitsealal paiknevatele kinnismälestistele kaitsevööndit ei kehtestata.

IV. TÖÖJAOTUS JA JÄRELEVALVE MUINSUSKAITSEALA KAITSE KORRALDAMISEL

18. Muinsuskaitseala kaitset korraldavad Muinsuskaitseinspeksioon ja Lihula Linnavalitsus vastavalt muinsuskaitseseaduses neile pandud ülesannetele.

19. Järelevalvet tööde teostamise üle korraldavad Muinsuskaitseinspeksioon objektil järelevalvet tegeva erialaspetsialisti kaudu ja Lihula Linnavalitsus oma ehitusjärelevalve kaudu.

Kultuuriminister Jaak ALLIK